

چگونه یک معلم می تواند دانش آموزان خلاق تربیت کند

نویسندگان: احمدرضا محمدپور، سعید ناظری

- ۱- دانشجوی مقطع کارشناسی، رشته علوم تربیتی، گرایش آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید ایزدپناه یاسوج
- ۲- دانشجوی مقطع کارشناسی، رشته علوم تربیتی، گرایش آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید ایزدپناه یاسوج

چکیده

خلاقیت زیباترین و شگفت انگیزترین خصیصه ی انسان است. غنا، پویایی و بقای هر فرهنگ و تمدنی به خلاقیت مردمان آن بستگی دارد و این واقعیت را تاریخ بارها به اثبات رسانده است. اکنون در آغاز هزاره ی سوم به جرئت می توان گفت خلاقیت همان چیزی است که زندگی مدرن بشر متمدن را از زندگی ابتدایی انسان نخستین جدا می کند. اگر اکنون در شروع قرن بیست و یکم مشاهده می کنیم که در قسمتی از دنیا انسان هایی رؤیای دست یابی به کرات دور دست و سکونت در فضا را به واقعیتی عینی بدل کرده اند، برای لحظه ای بیندیشیم که در همین لحظه در گوشه های دیگری از دنیا، انسان های دیگری نیز زندگی می کنند که شیوه ی زیستن آن ها همانند بشر هزاران سال پیش است، به راز خلاقیت، این موهبت منحصر به فرد انسان، پی خواهیم برد. در این مقاله که با استناد از منابع کتابخانه ای و نیمه میدانی صورت گرفته است، به تاثیر معلمان در شکوفایی خلاقیت و استعداد دانش آموزان می پردازیم.

کلمات کلیدی: خلاقیت، معلم، دانش آموزان، انسان گرا، شکوفایی

مقدمه

گاه دیده می شود که دانش آموزی از عهده انجام کاری برمی آید اما آن کار را به دفعات لازم انجام نمی دهد. مثلا سلام کردن را یاد گرفته است، اما به ندرت به افراد بزرگ تر از خود سلام می کند یا می تواند تکالیفش را انجام دهد اما در این کار سستی نشان می دهد. در این گونه موارد با استفاده از روش های افزایش رفتار می توان رفتار دلخواه را در او افزایش داد.

روش تقویت مثبت: روش تقویت مثبت تقریبا همان روش متداول پاداش است که همه معلمان با آن آشنا هستند و غالبا آن را مورد استفاده قرار می دهند. با این حال بین پاداش و تقویت مثبت اندک تفاوتی وجود دارد که روان شناسان را بر آن داشته است تا به جای پاداش از اصطلاح دقیق تر تقویت مثبت استفاده کنند. در پاداش دادن افراد هدف ما بطور عمدۀ قدرانی و سپاس گذاری از اعمال گذشته آن هاست و گرچه پاداش یک رفتار معمولا به تکرار آن می انجامد هدف ما از پاداش دادن رفتار ضرورتا تکرار آن رفتار در آینده نیست.

اما در تقویت مثبت هدف الزاما تکرار رفتار است. یعنی اگر پس از تقویت یک رفتار احتمال وقوع آن رفتار در شرایط همسان آتی افزایش نیابد گفته می شود که تقویت صورت نگرفته است. تقویت مثبت بهترین و موثرترین روش افزایش رفتار است. فرایندی که در آن ارائه تقویت کننده مثبت بعد از رفتار منجر به نیرومند شدن آن رفتار می شود. وقتی معلم تصمیم می گیرد هر وقت دانش آموزان موقع ورود به کلاس به او سلام کنند با لبخند زدن به هنگام جواب دادن به سلام آنها رفتار سلام کردن آنها را تقویت کند در واقع از تقویت مثبت استفاده می کند.

ویژگی های شخصیت خلاق

هر چند خلاقیت یک توانایی همگانی است و همه ی انسان ها کمابیش از آن برخوردارند، اما افرادی که خلاقیت بالایی دارند و به عنوان افرادی خلاق شناخته می شوند، دارای خصوصیات شخصیتی و رفتاری ویژه ای هستند که به وسیله ی این خصوصیات می توان آن ها را از سایر افرادی که از خلاقیت کمتری برخوردار هستند، تشخیص داد. فایده ی اصلی آشنایی با ویژگی های افراد خلاق این است